

Brukerinnsikt

Ansatte i videregående opplæring har et moderat behov for kompetanseheving om læringsmiljø

De ansatte mener de har mest behov for kompetanse om digitale krenkelser, negativ sosial kontroll og særskilt sårbare elever. Ansatte ved yrkesfaglige studieprogram og barne- og ungdomsarbeidere/assistenter har et høyere behov for kompetanse enn andre ansatte.

RAPPORT | SIST ENDRET: 06.02.2023

Tittel:

Undersøkelse av kompetansebehovet i videregående opplæring innen læringsmiljøfeltet

Rapporten:

[Last ned rapporten \(PDF\)](#)

Utgiver:

Rambøll management

År:

2022

Om rapporten

Vinteren 2022 fikk Rambøll i oppdrag å undersøke kompetansebehovet innen læringsmiljøfeltet hos ansatte i videregående opplæring. Rapporten har innhentet brukerinnsikt om hvilke kompetansebehov innen læringsmiljøfeltet ansatte i videregående opplæring opplever at de har.

Prosjektet er bestilt av Utdanningsdirektoratet.

Hovedfunn

- De ansatte i videregående opplæring rapporterer at de har et moderat behov for kompetanseheving innen læringsmiljø, men noen ansattgrupper har et høyere behov enn andre.
- Behovet for kompetanseheving er størst innenfor digitale krenkelser, negativ sosial kontroll og særskilt sårbare elever.
- De fleste ansatte mener at kollektiv læring er en god form for kompetansehevingstiltak.
- Kompetansetiltakene må være fleksible og tilpasset skolens behov.

De ansatte har et moderat behov for kompetanseheving, men noen ansattgrupper har mer behov enn andre

Samlet sett rapporterer de ansatte om et moderat, økt kompetansebehov. Ansatte ved yrkesfaglige utdanningsprogram har et høyere kompetansebehov enn ansatte ved studiespesialiserende utdanningsprogram. De har særlig behov for kompetanse om å følge opp utagerende og særskilt sårbare elever.

Barne- og ungdomsarbeidere/assistenter har også et høyere kompetansebehov enn andre ansattgrupper.

Kompetansebehovet er spredt på flere områder. De ansatte mener de har størst kompetansebehov innen arbeid mot digitale krenkelser, negativ sosial kontroll og oppfølging av særskilt sårbare elever. Skoleeiere og skoleledere trekker frem relasjonskompetanse, elevsyn og klasseledelse som grunnleggende kompetanse innen læringsmiljø, og områder der de trenger mer kompetanse.

De ansatte mener at det er helt grunnleggende at alle som jobber på skolen har samme forståelse av opplæringslovens kap. 9 A.

De ansatte mener kollektiv læring er en god form for kompetansehevingstiltak

De ulike ansattgruppene er enige om at kollektiv læring i profesjonsfelleskapet er et godt egnet kompetansehevingstiltak, og at det viktigste er at kompetansehevingen er tilpasset skolens behov. Det skaper eierskap og motivasjon for arbeidet.

De mener også at

- skolebaserte og kollektive tiltak på skolen gjør at tiltakene når flest mulig
- tiltakene må ses opp mot utviklingen av roller og organisering av skolen
- kompetansetiltakene må ses i sammenheng med hverandre

Barrierer og forslag til tiltak

Rapporten viser til at det er tydelige barrierer for å jobbe fellesskapsbasert i videregående opplæring. Dette handler blant annet om kompetanse i å jobbe med problemstillinger i kollegafellesskapet, og mangel på gode strukturer og roller for å skape dette fellesskapet.

Med utgangspunkt i tilbakemeldingene fra ansatte, mener Rambøll at kompetansetiltakene som settes i gang bør være en videreutvikling av allerede eksisterende tilbud. Her trekker de frem:

- Flere kompetansepakker som er tilpasset videregående opplæring. De anbefaler at det tas utgangspunkt i de prioriterte temaene som blir løftet frem i rapporten.
- Utvikle videreutdanning innen dette feltet for andre enn ledere, slik det er i dag. På den måten kan ledelsen delegere ansvaret for utviklingsarbeid på dette feltet til andre ansattgrupper. Videreutdanningen må handle om ledelse av utviklingsarbeid i profesjonesfellesskapet i tillegg til læringsmiljø/skolemiljø.
- Bedre benyttelse av desentralisert ordning innenfor dette feltet. Her er det muligheter for skoleeiere og skoleledere å få kompetanseheving på de mer spesifikke behovene, gjerne i kombinasjon med kompetansepakker fra Utdanningsdirektoratet.